

POLEMIKA

KJE JE KAOS? III

Prevorškov zadnji odgovor v sporu okoli Hindemitha — kam smo zašli od njegovega »kritičnega poročila« — prinaša takšne »ugotovitve«, da nanje skoraj ne bi bilo vredno več odgovarjati, če me ne bi nekaj posebno absurdnih trditev sililo v to. S tem kratkim pojasnilom smatram tudi sam debato — vsaj na takšnem strokovnem nivoju — za zaključeno.

Hindemith je torej v zrelih letih spoznal mladostne »atonalne« zablode in pričel ustvarjati »pravo« glasbo. Poglejmo, kaj meni o tem Stravinski (v razgovorih z Robertom Craftom ob svoji 80-letnici v časopisu *Musical America*): ...njegova edina krivda je v tem, da noče govoriti s sodobnejšim jezikom — zato so mu mnogi njegovi privrženci obrnili hrbet... Pristavim naj še to, da se Hindemithov prispevek k sodobni glasbi ne bo meril po njegovih »spokorjenih« delih, marveč izključno po tistih, med katerimi sem si izposodil nekatera mesta v dokaz Prevorškovih zablod.

Jasno je tudi, da Hindemithovega sloga ne bodo nikdar ocenjevali po njegovem učbeniku *Unterweisung im Tonsatz*, marveč izključno po njegovem opusu. V učbeniku skuša sicer Hindemith pripeljati učenca od osnov (!) do svojega pogleda na tonsko materijo, nikakor pa ne uči skladateljevanja v svojem slogu. Mislim, da mi boste pritrdili, da prav tako ne bomo sodili Schönberga po njegovi *Harmoniji*, marveč po njegovih dodekafonskih skladbah. Podobno bo tudi z našim skladateljem Lucijanom Marijo Škerjancem, ki prav tako ne skuša v svojih teoretičnih knjigah nikomur vsiljevati svojega sloga...

Najimenitnejša pa je Prevorškova ugotovitev, da gre od Guillauma de Machauta pa vse do Hindemitha in Stravinskega za isti pojem tonalnosti. Odlično! Torej se glasba in z njo umetnost sploh nista razvijali in se tudi več ne bosta. Komentar je tu, tudi če pustimo ob strani pojme zgodovinskega razvoja, popolnoma odveč.

Prevorškov leporečni zagovor kaže tolikšno nerazumevanje glasbenega razvoja nasploh (mimogrede: ločiti je treba hvalospeve od strokovne ocene), da se kar ponuja za nadrobno seciranje. A kot rečeno, bodi tega dovolj. Upajmo samo, da se ta kulturna sramota ne bo razvedela izven meja naše provincialne zostalosti. Drugje se teh stvari nauče namreč že v šolah. S tonalnostjo in poznavanjem sodobne umetnosti nasploh pa je res tako, kot pravi Hindemith v citatu, ki ga navaja Prevoršek: *Pustimo v nemar mišljenje mnogih, za katere je vse, kar ne gre v uho in razum, atonalno. Pač poceni opravičilo za udobnost in pomanjkljivo glasbeno izobrazbo...*

Tu vsaj se strinjamo!

Ivo Petrić